

Samenvatting van het proefschrift

N.Z. Borren

"Quality of life in Inflammatory Bowel Disease: when IBD goes beyond the gut"

Promotiedatum: 17 maart 2020

Universiteit: Erasmus Universiteit Rotterdam

Promotores:

Prof. dr. C.J. van der Woude

Copromotores:

Dr. A.N. Ananthakrishnan

Het doel van dit proefschrift is om meer inzicht te geven in klinische en biologische factoren die de kwaliteit van leven van patiënten met een inflammatoire darmziekte (IBD) beïnvloeden. Als artsen en onderzoekers zijn we meestal meer gefocust op objectieve ziekte parameters terwijl de patiënt de kwaliteit van leven juist belangrijk vindt. Hierdoor schiet de huidige kennis ten aanzien van (behandelbare) factoren die de kwaliteit van leven beïnvloeden tekort. Dit proefschrift begint daarom met een uitgebreid overzicht van de huidige literatuur over één van de door IBD patiënten meest gerapporteerde symptomen: vermoeidheid. Vervolgens wordt onderzocht wat het effect is van de relatief nieuwe immunotherapieën op symptomen die de kwaliteit van leven negatief beïnvloeden, zoals vermoeidheid, slaap, depressie en angst maar ook wat de invloed is van de reisafstand naar het ziekenhuis voor patiënten hierop. In het laatste gedeelte van dit proefschrift wordt gebruik gemaakt van nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap: de 'omics' technologieën. Met deze nieuwe technieken onderzochten we de onderliggende pathofysiologie van vermoeidheid in IBD en voorts welke impact een bekende IBD familiegeschiedenis heeft op het ziektebeloop.

Dit proefschrift heeft laten zien dat er een duidelijke relatie is tussen IBD en psychosociale factoren en bevestigt de titel dat IBD zich niet beperkt tot

de darmen maar zich ook manifesteert daar buiten, met als gevolg een grote impact op het leven van deze patiënten (Figuur). Psychosociale symptomen en het darmstelsel staan zeer waarschijnlijk met elkaar in verbinding via verschillende routes en, naar ons weten, zijn we de eerste die zodanig gebruik maakten van uitgebreide 'omics' technieken om veranderingen te identificeren in het microbioom en metabooloom, die mogelijk kunnen leiden tot vermoeidheid. Door het publiceren van deze resultaten hopen we de huidige kennis van de patiënten en zorgverleners over de prevalentie en de belasting van psychosociale symptomen te verbeteren en mogelijk leidt dit tot het beter bespreekbaar maken en behandelen van deze veelvuldig gerapporteerde IBD symptomen in de dagelijkse kliniek. Daarnaast hoopt dit proefschrift er toe aan te zetten dat er meer onderzoek wordt verricht naar psychosociale symptomen in IBD en te motiveren om de onderliggende mechanismen te ontrafelen en de daarbij verkregen kennis om te zetten naar effectieve behandelstrategieën met als uiteindelijke doel om de kwaliteit van leven te verbeteren van onze patiënten.

Figuur: "Buiten de darm" factoren die bepalend kunnen zijn voor de kwaliteit van leven bij IBD patiënten, zoals beschreven in dit proefschrift.